

Raadsvoorstel

Onderwerp Buurtkracht Assen

Kenmerk	52208-2025
Datum verzending	11 juli 2025
Besluitvormende raad	18 september 2025
Consulterende raad	11 september 2025
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

- 1.1 Buurtkracht Assen vast te stellen als kaderstellend uitgangspunt voor de verdere transformatie van het sociaal domein in Assen.
- 1.2 Het college opdracht te geven om het model Buurtkracht Assen nader uit te werken en te implementeren, inclusief een dialoog met inwoners, zorg- en welzijnspartijen, samenwerkingspartners en de gemeentelijke organisatie.
- 1.3 Een projectkrediet van € 3 mln beschikbaar te stellen voor de jaren 2026 t/m 2028, die wordt gedekt door de vrije ruimte van de algemene reserve.

2 Inleiding

De gemeente Assen staat op een belangrijk kruispunt in de doorontwikkeling van het sociaal domein. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de huidige manier van organiseren van hulp en ondersteuning niet langer toekomstbestendig is. We worden geconfronteerd met oplopende kosten, toenemende tekorten aan gekwalificeerd personeel, een groeiende en complexere ondersteuningsvraag en ontevredenheid van inwoners over bureaucratie en versnippering in het aanbod. Dit vraagt om een transformatie van het sociaal domein.

In oktober 2024 heeft het college daarom zijn voorkeur uitgesproken voor het scenario 'Organiseren vanuit de samenleving'. Daarbij is aangegeven dat een nadere uitwerking nodig is van de organisatorische, juridische en financiële effecten van deze koers.

In januari 2025 bent u geïnformeerd over het Rapport 'Onderzoek regelarme stad Assen: Ondersteuning organiseren vanuit de samenleving' van BMC (zie bijlage 1).

In bijgaand rapport 'Regelarme Stad vertaald in Buurtkracht Assen' (zie bijlage 2) worden de organisatorische, juridische en financiële effecten van het gekozen scenario uitgewerkt. Het bevat een richtgevend denkmodel, dat nodig is om de effecten goed te kunnen duiden en als basis te gebruiken voor het vervolgtraject.

Dit raadsvoorstel vraagt om instemming met de voorgestelde denkrichting zoals uitgewerkt in het aanvullend rapport en het college mandaat te geven voor de volgende fase: de voorbereiding van een integrale aanbesteding, het aangaan van duurzame maatschappelijke partnerschappen en het reserveren van de benodigde middelen voor implementatie. Hiermee zetten we een belangrijke stap richting een sociale, zorgzame en toegankelijke stad waarin ondersteuning toekomstbestendig(er) werkt voor en met de inwoner.

3 Beoogd effect

Het nieuwe denkmodel Buurtkracht Assen, waarin gewerkt wordt met buurtteams 'Nieuwe stijl', maakt ondersteuning toegankelijker, eenvoudiger en mensgerichter. Inwoners krijgen één herkenbaar aanspreekpunt in hun wijk, ondersteuning zonder indicatie en bureaucratie. Dit versterkt eigen regie, voorkomt zwaardere hulp en verlaagt kosten. Professionals kunnen sneller handelen en de samenwerking met netwerken en partners verbetert. Zo ontstaat een sociale en toekomstbestendige stad waarin ondersteuning aansluit bij wat inwoners echt nodig hebben.

4 Argumenten

4.1 *Verandering nodig voor een toekomstbestendig en betaalbaar sociaal domein.*

Het starten met het ontwerpen van Buurtkracht Assen is een belangrijke stap richting een toegankelijker en mensgerichter sociaal domein. Door ondersteuning wijkgericht te organiseren, sluiten we beter aan bij de leefwereld van inwoners. Een laagdrempelige en preventieve aanpak helpt om problemen eerder te signaleren en zwaardere zorg te voorkomen. Dit kan bijdragen aan het beheersen van kosten en het verminderen van bureaucratie. Door samen met inwoners en partners te ontwerpen, ontstaat er ruimte voor een aanpak die beter aansluit bij hun behoeften en waarden en die werkt vanuit hun perspectief. Bovendien willen we de kracht van inwoners beter benutten door hen te stimuleren elkaar te helpen, wat de sociale cohesie en de zelfredzaamheid in wijken versterkt. Waarbij het verminderen van de versnippering van budgetten en ondersteuning besparingskracht zal genereren en zal leiden tot een meer samenhangende en doelgerichte aanpak binnen het sociaal domein en het verminderen van bureaucratie.

Dit sluit aan reeds in gang gezette ontwikkelingen zoals wijkgericht werken door onze indicatiestellers met Vaart Welzijn, inzetten op preventie, inwoners onderling verbinden in zorgzame buurten en één loket (uitvoeringsplan Pittelo).

4.2 *Verandering vraagt om een transformatieopdracht.*

Het nader uitwerken en implementeren van Buurtkracht Assen is essentieel om de ambities van het nieuwe ondersteuningsmodel daadwerkelijk te realiseren. Door het college formeel opdracht te geven, ontstaat er bestuurlijk mandaat en duidelijkheid over de volgende stappen in de transformatie. Het betrekken van inwoners, zorg- en welzijnsorganisaties, maatschappelijke organisaties en de gemeentelijke organisatie voor het maken van het ontwerp zorgt voor draagvlak, praktijkgerichte input en een aanpak die echt aansluit bij de behoeften in de stad.

Deze gezamenlijke dialoog versterkt de kwaliteit van het ontwerp en legt de basis voor succesvolle implementatie van een mensgerichte en regelarme werkwijze in het sociaal domein.

4.3 *Verandering vraagt om een projectkrediet.*

Een projectkrediet is essentieel voor een succesvolle voorbereiding en implementatie van Buurtkracht Assen. Het krediet zal gebruik worden voor het ontwikkelen van een definitief ontwerp en het uitvoeren van de bijbehorende aanbestedingsprocedure. Met het projectkrediet kunnen we de benodigde expertise organiseren en de implementatie voorbereiden.

5 Kanttekeningen

5.1 *De invoering van Buurtkracht Assen is een grote verandering.*

De invoering van Buurtkracht Assen als kaderstellend uitgangspunt brengt een grote verandering met zich mee voor zowel voor inwoners, zorgaanbieders als de interne organisatie.

Inwoners

Voor inwoners verandert de toegang tot ondersteuning en het ondersteuningsaanbod. Daarnaast krijgen ze een rol in het ondersteunen van elkaar en mede vormgeven van het ontwerp. Dit kan onduidelijkheid en onrust veroorzaken.

Dit risico is te verminderen door geleidelijke overgang naar dit model, goede voorlichting en doordacht participatieproces.

Medewerkers

Bij medewerkers van de gemeente kan onzekerheid ontstaan over de gevolgen voor hun werk. Het werk kan verdwijnen, verschuiven of veranderen. Het risico bestaat dat medewerkers deze onzekerheid ontvluchten door elders werk te zoeken of de verandering van rol/functie lastig vinden.

Dit risico is te verminderen door transparante communicatie, goede veranderkundige begeleiding van medewerkers en een rol voor medewerkers in het ontwerpproces.

Zorgaanbieders

De verandering voor zorgaanbieders zit in het verminderen van het aantal gecontracteerde partijen waardoor een deel van de aanbieders onderaannemer zal worden. Daarnaast zullen de gecontracteerde partijen op een andere wijze hun werk gaan uitvoeren.

Dit vraagt om een heldere en krachtige opdrachtformulering en een zorgvuldig aanbestedingsproces.

Locaties

Passende en toegankelijke huisvesting is een belangrijke randvoorwaarde voor het versterken van de sociale basis, het effectief kunnen functioneren van het buurtteam en het kunnen bieden van de basisondersteuning door het buurtteam. Uit intern onderzoek blijkt dat niet in iedere wijk hiervoor beschikbare accommodatie aanwezig is. Passende huisvesting zal ontwikkeld worden in samenwerking met de partij die opdracht gegund krijgt.

Veranderende rol gemeente

Verder brengt Buurtkracht Assen een verschuiving in sturing en uitvoering van dienstverlening met zich mee. Voor de gemeente kan dit betekenen: meer regie op hoofdlijnen en minder directe invloed op de uitvoering. Dit kan ervoor zorgen dat er een grotere afhankelijkheid van externe aanbieders ontstaat.

Dit kan worden ondervangen door een heldere opdracht, goede monitoring, stevig contractmanagement en een transparante governance-structuur.

5.2 *Buurtkracht Assen: van dialoog naar realisatie.*

Het verder uitwerken en implementeren van het model Buurtkracht Assen is een proces dat aanzienlijke organisatorische, financiële en inhoudelijke consequenties kan hebben. De benodigde dialoog met inwoners, organisaties en de gemeentelijke organisatie vereist een zorgvuldig opgezet participatietraject, waarin ruimte is voor kritische inbreng en terugkoppeling. Zonder duidelijke kaders en tussentijdse toetsmomenten bestaat het risico dat de uitwerking onvoldoende aansluit bij de praktijk of verwachtingen van betrokkenen. Het is daarom belangrijk dat het vervolgtraject transparant, gefaseerd en goed gemonitord wordt, met expliciete aandacht voor draagvlak en uitvoerbaarheid.

5.3 *Structurele besparing vraagt om investering.*

Hoewel het gevraagde voorbereidingskrediet aanzienlijk is, biedt de investering perspectief op structurele besparingen. Volgens de ramingen kan deze investering binnen drie jaar worden terugverdiend dankzij de veranderde vormgeving van ondersteuning aan inwoners, waarbij eerder en laagdrempeliger wordt ingegrepen en duurdere vormen van zorg worden voorkomen. Tegelijkertijd is het belangrijk te onderkennen dat deze baten afhankelijk zijn van een succesvolle en tijdige implementatie van het nieuwe ondersteuningsmodel. Onvoorziene vertragingen, organisatorische knelpunten of onvoldoende draagvlak kunnen de beoogde opbrengsten onder druk zetten.

6 **Kosten, baten en dekking**

Kosten

De transformatie naar Buurtkracht Assen vraagt om investeringen, onder andere voor voorbereiding, aanbesteding, implementatie en communicatie. We vragen een projectkrediet voor het samenstellen van een projectteam, het inhuren van expertise en opzetten van duurzaam maatschappelijk partnerschap.

Het budget is vastgesteld aan de hand van een raming van Nautus o.b.v. hun ervaring bij andere gemeenten. We vragen een projectkrediet van € 3 mln. voor de jaren 2026 t/m 2028. Zie bijlage 6 van het rapport 'Regelarme Stad vertaald in Buurtkracht Assen'.

Baten

Volgens ramingen van BMC en Nautus kan de nieuwe werkwijze op middellange termijn een structurele besparing van 10% opleveren binnen het sociaal domein. In euro's komt het neer op een besparing die kan oplopen tot circa € 3,7 mln. in 2031. Dit wordt bereikt door meer in te zetten op preventie, vereenvoudiging en versterking van de sociale basis. Daarnaast wordt een efficiëntere inzet van personeel en minder administratieve lasten verwacht.

Bij andere gemeenten zijn de eerste resultaten positief en veelbelovend. De eerste cijfers van gemeenten tonen besparingen tot wel 20% van de totale uitgaven binnen het sociaal domein. Deze resultaten bevinden zich echter nog in een vroeg stadium, waardoor het te vroeg is om definitieve conclusies te trekken. Daarom baseren we ons op de eerdergenoemde besparingen. Na gunning van de opdracht gaan we actief sturen op het realiseren van de verwachte besparingen. Dit gebeurt via gerichte monitoring, periodieke evaluaties en structureel overleg met de uitvoerende partij, gericht op voortgang, resultaten en bijsturing waar nodig.

In 2025 en 2026 zal het ontwerp van Buurtkracht nader uitgewerkt worden, daarmee zal de verwachte besparing concreter worden. Vanaf 2027 zal de verwachte besparing opgenomen worden in het meerjarenperspectief.

Dekking

De dekking voor dit krediet kan uitsluitend worden gevonden in de vrije ruimte van de algemene reserve.

7 Communicatie, participatie

Wat hebben we al gedaan?

Tijdens het verkennend onderzoek in 2024 heeft BMC gesproken met 51 respondenten van 21 verschillende organisaties. Daarbij waren ook de adviesraden betrokken. Tijdens onderzoek was er draagvlak onder alle respondenten om de behoefte van inwoners en de wijk centraal te stellen.

Aan de totstandkoming van het rapport 'Regelarme Stad vertaald in Buurtkracht Assen' hebben medewerkers met verschillende expertise (waaronder medewerkers van NMD-Samenwerking) meegewerkt. Het rapport is vervolgens breed intern besproken. Tevens is de Ondernemingsraad (OR) meegenomen in de strekking van het rapport en het vervolgtraject. De adviesraden hebben we gevraagd om advies. De adviezen van de Raad voor Cliëntenparticipatie Assen (RCPA) en de Participatieraad hebben we tijdig ontvangen om te kunnen verwerken in het rapport. Middels een brief is er reactie gegeven op de adviezen (zie bijlage 3 en 4).

In algemene zin ziet iedereen de noodzaak voor de transformatie in het sociaal domein. De zorgen die zijn geuit richten zijn verwoord bij kanttekening 5.1.

Voor komende periode:

Voor een succesvolle transformatie naar Buurtkracht Assen is open en zorgvuldige communicatie cruciaal: met inwoners, samenwerkingspartners, professionals en gemeentelijke medewerkers. Inwoners worden uitgenodigd om mee te denken over toekomstige ondersteuning via bijeenkomsten, online consultaties en wijkgerichte gesprekken. Er is speciale aandacht voor de

inbreng van ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en de adviesraden, zodat de nieuwe wijze van ondersteuning goed aansluit bij de leefwereld en behoeften van inwoners.

Professionals van zorg- en welzijnspartijen en samenwerkingspartners worden betrokken tijdens de voorbereiding van de aanbesteding via marktconsultaties en dialoogrondes. Daarnaast vervullen medewerkers van de gemeente zelf een belangrijke rol in dit proces; zij leveren een actieve bijdrage aan de voorbereiding, implementatie en uitvoering van Buurtkracht Assen.

Gedurende het hele traject wordt de OR regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang en krijgt een prominente rol in het medezeggenschapsproces. De OR krijgt de gelegenheid om mee te kijken en mee te denken over mogelijke keuzes en randvoorwaarden die invloed zijn op de organisatie en het personeel. En geeft hierover advies.

De gemeenteraad zal eveneens gedurende het hele traject, tijdens kwartaalbijeenkomsten, regelmatig geïnformeerd over de voortgang van Buurtkracht Assen.

8 Inclusie

Buurtkracht Assen draagt actief bij aan een inclusieve stad waarin iedereen kan meedoen, ongeacht achtergrond, beperking of levensfase. Buurteams 'Nieuwe stijl' zijn zichtbaar en bereikbaar in elke wijk en bieden ondersteuning op maat, afgestemd op de persoonlijke situatie van inwoners. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar wat iemand wel kan en welke rol het sociale netwerk kan spelen. Door ondersteuning laagdrempelig en nabij te organiseren, wordt de drempel naar ondersteuning verlaagd en kan er eerder hulp geboden worden aan mensen in kwetsbare posities. Ervaringsdeskundigen en vrijwilligers krijgen hierin een belangrijke rol, zodat inwoners zich herkennen in wie hen helpt. Zo bouwen we aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en niemand tussen wal en schip valt.

9 Vervolg

Na instemming met dit voorstel start de gemeente met de voorbereidingen voor de aanbesteding van Buurtkracht Assen. In de tweede helft van 2025 en in 2026 worden marktconsultaties gehouden om kennis en input op te halen bij relevante zorg- en welzijnspartijen. Op basis hiervan wordt de aanbestedingsstrategie vastgesteld, met als uitgangspunt een dialooggerichte aanpak. Daarbij kijken we ook naar de mogelijke rol van NMD-samenwerking hierin. Daar is veel expertise aanwezig die nodig is tijdens het vervolgtraject. Op dit moment is nog niet gebleken welke andere NMD-gemeenten willen meegaan in deze verandering. Dit wordt mogelijk in een later stadium duidelijk.

De daadwerkelijke aanbestedingsprocedure start in de eerste helft van 2026, met als doel om medio 2027 een geschikte partij of consortium te contracteren. Vervolgens vindt een implementatieperiode plaats van minimaal zes maanden.

De daadwerkelijke invoering van het nieuwe ondersteuningsmodel is beoogd per 1 januari 2028, waarbij inwoners geleidelijk overstappen naar de nieuwe werkwijze. Deze gefaseerde aanpak borgt continuïteit van zorg en biedt ruimte voor een zorgvuldige transitie.

Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het uitwerken van het nieuwe sturingsmodel, waarin monitoring, partnerschap en outcomegericht werken centraal staan.

10 Bijlagen

- Bijlage 1 BMC-Rapport 'Onderzoek regelarme stad Assen: Ondersteuning organiseren vanuit de samenleving'
- Bijlage 2 Rapport 'Regelarme stad vertaald in Buurtkracht Assen'
- Bijlage 3 Reactie van college B&W op het advies van de RCPA
- Bijlage 4 Reactie van college B&W op het advies van de PR

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 1 juli 2025

Besluit

- 1.1 Buurtkracht Assen vast te stellen als kaderstellend uitgangspunt voor de verdere transformatie van het sociaal domein in Assen.
- 1.2 Het college opdracht te geven om het model Buurtkracht Assen nader uit te werken en te implementeren, inclusief een dialoog met inwoners, zorg- en welzijnspartijen, samenwerkingspartners en de gemeentelijke organisatie.
- 1.3 Een projectkrediet van € 3 mln beschikbaar te stellen voor de jaren 2026 t/m 2028 die wordt gedekt door de vrije ruimte van de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 18 september 2025.

De raad voornoemd,

Voorzitter: M.L.J. Out

Griffier: J. de Jonge